

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵՄԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պաշարիչ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (երկու քիւր մեկ ծառայ) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆՈՒՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եռայն դրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — Վ.Ա.Ռ.Ն.Ա. (Պուլկարիա)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България)

Rédaction du journal
„Ira vounk“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն՝ եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուածները միայն կը հրատարակուին աւտոգրովին կամ մասաւրկի:
Խմբագրութեան տղը 20 սակերով երեքին աւելի անգամներու համար 20 0/0 զեղջ կը շինի:

ՆՇԱՆՈՐԿՆԻԹԻՒՆ

○.○.○

Մեր եկեղեցական արարողութիւններէ մին նկատուած է նշան օրհնութիւնը:

Եկեղեցին մասնաւոր արարողութեամբ մը կը նուիրագործէ երկու խօսեցեալներու կատարած ընտրութիւնը: Գաւառաց մէջ եկեղեցական նշանաւորութեան արարողութիւնը կատարուելէ վերջ երկու նշանաւորութիւնը իրարու հետ սրբազան կապով մը միացած կը նկատուին, ոմանք այդ արարողութիւնը, կէս պսակ կ'անուանեն: Այնպէս վերջ այդ ապագայ աւանդութիւնը միայն զիրար կը մըտածեն իրենց միտք ու հոգին կարծես իրարու կապուած են, և անհրաժեշտ է թէ ամենաւերջին ամենաքաղցր տպաւորութիւնները նշանուած օրերու մէջ կ'զգացուին: Այնպէս որ անգամ մը նշանուելէ վերջ երբեք ծագած ընտանեկան ծանր արգելքներ ու միջադէպեր անկարող կը գտնուին երկու նշանաւորութիւնը իրարմէ բաժնելու: Վերջապէս եկեղեցական արարողութեամբ նուիրագործուած նշանաւորութիւն մը երկու նշանածներու յարաբերութիւնը աւելի կը ամրապնդէ և երկու սրտեր իրարու հետ պինդ կը կապէ, զոր քակելը կամ բաժանելը շատ դժուար ու շատ անգամ անկարելի իսկ կը դառնայ:

Հետեւաբար երբեք գաւառներու մէջ մեր ազգայինք շատ իրաւունք ունին նշանօրհնութիւնը կէս պսակ անուանելու: Բայց կը երեւայ թէ մեր կրօնականները այս կողմերը, իրենց օրհնելով նուիրագործած այդ արարողութիւնը անկարելի ու պարզ խաղալիք մը նկատելով, առանց պէտք եղած կարեւորութիւնը տալու, ով որ իրենց առջեւ ներկայանայ անմիջապէս կը փութան նշանօրհնութիւնը կատարելու և չեն հարցնիր թէ այդ նշանաւորութիւնը ամուսնացած են, կին ու զաւակ ունին թէ ոչ: Ահա այս կարգի երկու նշանօրհնութիւն կատարուած է այս կիրակէ իրիկուն. երկու զաւառացիներ նշանուած են եր-

կու աղջիկներու հետ. բայց ցաւալին այն է որ անոնցմէ մին, Նիկողոս, հայրենիքը ամուսնացած ըլլալով զաւակներ ու կին ունի եղբր, որուն մինչեւ այսօր ողջ ըլլալը և իր ամուսնոյն վերադարձին անհամբեր սպասելը Նիկողոսի հայրենակիցները ու ազգականները կը վկայեն: Տէր պապան այս վկայութեանց դէմ ոչ մի պատասխան չունի. միայն կըսէ թէ «մինչեւ ցարդ սովորութիւն չէ եղած նշանօրհնութեան անգամ ամուսնութիւնը հաստատող վկայական պահանջել»:

Ինչ որ ճիշդ է այս կողմերուն համար, և ինչ որ մեր եկեղեցականներու ամենամեղադրելի անհոգութիւնը և պարզապէս եկեղեցական ծէսերը իբր խանութի ապրանքներ նկատած լինելը կ'ապացուցանէ. — «էհ, ես 5-10 ֆրանք առնեմ նշանեմ տէ, և թէ վերջը քիչընչը երէն նշանը ետ թող ընեն, ինչու պէտք»:

Ըսած ատենին արդեօք մեր տէր պապաները կը խորհին թէ այդ 5-10 ֆրանքին փոխարէն եկեղեցական սրբազան արարողութիւն մը տալու անհոգութիւնը կը դարձնեն, անդին հայրենիքի մէջ ընտանիք մը բոլորովին կը թշուառացնեն, և ասորին թերեւս միամիտ ու անմեղով աղջկան մը անբարոյական խաբարայի մը տուաւ: Քանքին զոհ երթալուն պատճառ կըլլան: Եւ այս ամենը կը նուիրագործուի քահանային արտասանած «չնորհիւ սուրբ խաչին» օրհնութեանը: Ինչ հեգնութիւն . . .

Մենք այս տողերը գրելով չենք ուզեր այս վերջին երկու նշանօրհնութիւնները կատարող երկու քահանաներուն մասնաւորել մեր խօսքը. մեր քննադատութիւնը ընդհանուր սովորութեան մը դէմ է. այսինքն նշանօրհնութեան արարողութիւնը կատարելէ առաջ քահանան պարտի իր ձեռքին մէջ ունենալ խօսեցեալներուն ամուսնութիւնը կամ այլ լինելը հաստատող պաշտօնական թուղթը ինչ որ պակասելու ատեն պիտի պահանջէր: Մեր համոզումը այն է թէ այս կերպով կարելի կըլլայ շատ մը անտեղիութեանց առաջնաւնի:

Յ. Գ.

ԲՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՂԵՏՐ

Մօնթե Բառոյ 99 օգոստ 15/27

Կը հետաքրքրուիմ տեսնել Տարագան ժայռը, գահավէժը, ինչպէս անուանած էր իրաւունքի թղթակիցներէն մէկը: Կը հետաքրքրուիմ այն, քանի որ աղէտը սկսած էր տարափոխիկ հիւանդութեան մը պէս ճարակել նաեւ հայերուն մէջ, որոնք իրենց վտիտ քրտակներով սկսած էին խուսի խուսի երթալ քսուելու ողկէքուրդին ու անկէ բազմ մուրաւու, արտփուն, յուզուած ու անհամբեր սրտով: Ուստի զիշերուան ժամը 12ին Մարտիկէն զոգեկառք կը նստինք եւ առաւօտեան ժամը 7ին կը հասնինք Մօնթե Բառոյ, դժբաղդներու այդ վերջին յենարանը եւ միջոցաւ նստէրնեւ եզական հանգիստը:

Ընկերաբաններ սարսափած կը դիտեն Մօնթե Բառոյի խաղաղանքին պատճառած աղետները եւ ուզել կը ճաթեցնեն գանձու մէկ միջոցը այդ ընդհանուր աղետին առջեւ անհեղու համար: Բայց ի գոհ. քանի որ արտը կայ կը կենան, քանի կայարանն ու թագաւորներն անգամ այդ չարածէի մետաղին գերինները եղած են, Մօնթե Բառոյի խաղաղանքն ալ իր գոյութիւնը ապահոված կը նկատուի, չը գիտենք տակաւին որքան ատենի համար: Հինգ տարի առաջ Անգլիոյ Բառալմէնդը խաղաղանքը գոցելու խնդրի յուզեց եւ հետեւանք այն եղաւ որ ատիկա տասնեակ հազարներու անգլիացի յաճախորդներու թուոյ առաւելութիւն մը արձանագրելու հանգրք ունեցաւ իր տոմարներուն մէջ, վաճառքի Բառալմէնթի մէջ եղած հարցապնդումներ հոյակապ ուշադրութիւն տեղեկացնելու համար եւ ուրիշ ոչինչ:

Սակայն եւ այնպէս աղէտը իր ինչ ինչ արտաքին գոյներով ու կենդանի պատկերներով ընթերցողներուն ներկայացնելէ առաջ, կարծէ որ ծանօթացնենք նախապէս այդ երկիրը, որուն վրայ տակաւին շատեր գաղափար անգամ չունին:

Մօնթե Բառոյ՝ Մօնաքօի իշխանապետութեան երրորդ քաղաքն է որ կը կը գտնուի միջերկրականի հարաւային եզերքին վրայ: Իշխանապետութիւնը ամենը երեք քաղաք եւ 15.000 չափ ալ բնակչւ ունի: Մօնթե Բառոյ, Բօնատովին ու Մօնաքօ, ուր կը նստի Ն.Ա. Բարձրութիւնը իշխան Ալպերթ:

Այս ամենափոքրիկ կառավարութեան անկախութիւնը թէեւ երաշխաւորուած է Մեծ պետութիւններու կողմանէ, սակայն ամենէն աւելի Ֆրանսայի ազդեցութիւնը ակնհիւ է հոն, թէ լեզուի, թէ բարուց եւ թէ կառավարական բոլոր գործառնութեանց ու կազմակեր-

պութեանց մէջ:

Մէկ կողմէն իտալիան ունի իրեն սահման, իսկ միւս կողմէն Ֆրանսան, այնպէս որ բուն տեղական ժողովուրդը կրնանք ֆրանք-իտալիան խառնուրդ ցեղ մը նկատել:

Երկրորդ ու եւ է արտադրութիւն չի ունի, չոր, ժայռոտ ու չարք մը լեռն լեռներու ստորտը փռուած խորք ու բարդ քաղաքներ են ատոնք: Տեղական ժողովուրդը մեծ մասամբ բանտրներ են հանրային շինութեանց գործ շարունակաբար կը հայթայթէ վեհաշուք ինքնաբանը:

(Շարունակելի)

ՆԱՄԱԿ ԽՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Տեղւոյս Ազգ. վարժարանի նոր. ընտիր՝ ուսուցչաց ցանկը աչքէ անցնելով՝ շատ գոհ մնացի, ի նկատի ունենալով որ ի մէջ այլոց այդ անձնաւորութեանց մէկը կամ երկուքը մասնաւորապէս օգտակար կրնային ըլլալ մեր մանկտոյն, քանի որ իրենց յատկացուած ճիւղերը իբր մասնագէտ կրնային աւանդել, ուստի իրենց կարողութիւն մազթելէ յետոյ, կը յուսանք որ ստանձնած պաշտօնին խղճի մտքը կատարելով՝ վարժարանը անցեալ տարիներէն աւելի յաջող վիճակի մը տակ ներկայացընեն:

Սակայն ասով լմնյա՞ծ պէտք է համարիլ ամեն ինչ: Կը հարցնենք թէ՛ նորընտիրներու ցանկին մէջ ջէն ինչ ու կը պակսէր պուլկարեւլէնի դասատուին անունը:

Կը լսուի թէ՛ հակառակ մօտերս երեւան եկած մի քանի իրաւացի դիտողութեանց յանձին պուլկարեւլէնի դասատուին, տեղւոյս Հոգաբարձութիւնը և նորընտիր Տնօրէնը կը խորհին վերստին պաշտօնի կանչել պուլկարեւլէնի նախկին դասատուն:

Մենք չենք կարծեր որ այնքան լաւ դասատուներու ընտրութիւն ունեցող Հոգաբարձութիւնը, ինչպէս նաեւ Տնօրէնութիւնը, նոյնքան ալ հիմնովին սխալ քայլ մը առնել ուզէ այս մասին:

Աւելորդ է մեզ, դիտել տալ Պատ. Հոգաբարձութեան, որ լեզուի մը աւանդութեան համար աշակերտին լեզուն տեղեկ չե-

դող դասատու մը օգտակար չըլ-
լալէ զատ, ֆեսասկար իսկ է՝
վերջապէս փափաքելի է մեզ գիտ-
նալ թէ՛ ի՞նչ պատճառ ունինք
անհերքելի դիտողութեան տակ
իյնող պաշտօնեայ մը վերստին
գործածելու, երբ մանաւանդ կը-
ըսուի թէ՛ պուրկարեւելը բաւա-
կան լաւ ուսումնասիրող մէկ եր-
կու հայեր Պատ. Հոգաբարձու-
թեան դիմած և ի հարկին քննու-
թեան իսկ ենթարկուիլ առաջար-
կած են, սակայն դժբաղդաբար
մերժուած են:

Ուղղենք ուրեմն այս կէտն ալ,
որպէս զի կատարեալին ու անթե-
րին աւելի մօտեցած ըլլանք:

Ֆելիքեան

6 սեպտ. 99 Վառնա

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Փ Ա Ն Ո Ւ Ս Ե

Ֆիլիպի 30 օգոստ. 99

Հայ կղերք իրեն յանձնուած հօ-
տին վերին հակողը, և անոր մը-
խիթարիչը, կոչուած է իր ժողո-
վորին հետ մասնակից ըլլալու այն
սուրբ ու վսեմ արարողութեանց,
որոնք պատարագի առնելու կը կրկ-
նուին և որք կը կազմեն միակ
միացողը և միակ յիշատակները
մեր հիւանդի Ս. հարց անմասն
փառաց: Հայ կղերք ժամասացու-
թեան սկիզբէն մինչեւ վերջը պէտք
է կենայ եկեղեցւոյ մէջ և «օրհ-
նեալ եղբորուք» ի վերջի օրհնու-
թիւնը տայ իր հաւատացեալ ամ-
բօրին: Եւ սակայն քանի՜ ծանր
կուգայ իր եկեղեցւոյն, իր սուրբ
հայրերու յիշատակին և անոնց
վսեմ աւանդութեանց հաւատարիմ
հայուն՝ տեսնել բարձրաստիճան
եկեղեցական մը որ «առաքելոց» ի
պահուն փախուստ կուտայ եկեղե-
ցիէն, առանց զգալու թէ ժողո-
վորդը ի՞նչ պիտի զուրցէ իր փա-
խուստին. ի՞նչ անունով մկրտէ ի-
րեն այս խուճապը և առանց մը-

տածելու իր վերին կոչումը և ե-
կեղեցւոյ պահանջը:

Հայ սրտերը կը մորմոքին որով-
հետեւ հաւատքի ու հայրենի եւ
եկեղեցւոյ հանդէպ թուլութեան
առաջին օրինակը այս անգամ
չատ բարձրէն կուգայ, և սրտերը
կը պաղին իրենց եկեղեցիէն ո-
րովհետեւ մի քանի հացասէր թու-
լամորթներ եկեղեցականի սգեմը
կրած՝ յաջողի են դիրք մը դը-
րաւելու և այդ դիրքի շնորհիւ
կրցել են իրենց ձեռքերու մէջ
առնել ազգի մը ճակատագիրը և
անոր զանազան պաշտօնները:

Խեղճ ազգ, յորմէ հետէ կո-
րուսիրքու թագ ու պսակը քու մի-
լիոններով ժողովուրդ բախտի ու
բախտախնդիրներու ձեռքով բա-
ժան բաժան եղած այսօր միայն չորս
միլիոնի կը հասնի հայութիւնը
ահա այդ թիւին վրայ այսօր ան-
տարբեր Եւրոպան և գազան թիւը-
քը աչքերնին տնկած՝ կը չարչա-
րեն, կը հալածեն, բանտ ու աք-
սոր կառաջնորդեն քու հարազատ
որդիներդ և որո՞ւ հոգ:

Ժողովուրդը տանջանքի տակ՝
յուսահատ, բողբոջու անկարող,
օտարամուտ պիղծ խորհուրդներ
անոր միտքը պաշարած, կը նետ-
ուի օտար զրկեր, գաւառափոխ
կըլլայ կամ «չիշուելի» ի խնդրի կը
հանէ որպէս զի գէթ ասով իր վը-
րէժը լուծած ըլլայ Պատրիարքէ
մը և զայն անօրինակ անտար-
բերութեան և անկարողութեան
մատնող ճիւղը մարդասպանէ:
Պատրիարք մը եկեղեցւոյ մէջ յի-
շուելէ կը դադրի. բայց միթէ
ներքի՞ է եկեղեցականի մը հաղ-
ճեալ փախուստը առաքելոցի մի-
ջոցին:

Այս տեսակ հապճեալ փախուստ-
ներ չատ կը կրկնուին եղբր առնել
մը կաթոլիկ հայերէ, ինչո՞ւ որով-
հետեւ առաքելոցի մէջ յիշուած
մի քանի Ս. հայրերու անունը ա-
նոնց մոլեռանդ ջիգերը թունդ կը

հանէ եղբր (.) հայր սուրբը ինչո՞ւ
կը փախի: Ա՜ն ալ ճաթեւացիէն
վախցողներէն է:

Անցեալ կիրակի պատուաւոր
հայ երիտասարդ մը հայր սուրբին
առաքելոցի ժամանակ խուճապով
փախչելու այդ անվայել ընթաց-
քէն բորբոքած ուզեր է Աստուծոյ
այդ պաշտօնէին օձիքէն բռնելով
իր տեղը կեցնել:

Ինչո՞ւ փախչիլ և ինչո՞ւ կիր-
քերու բորբոքմանց տեղի տալ:
Յուցամոյնները եկեղեցւոյ դէմ ցոյց
սարքելին կերեւել հայր սուրբն ալ
ժողովուրդին դէմ ցոյց ընել կուզէ
և կը սիրէ մեր վերաւոր սրտերը
ամեն կիրակի ինքն ալ ճգմել ու
ճմլել. ու տաղաւարի պատարա-
գելու ալ չի հաճիր ինչպէս չի
պատարագեց Աստուածածնայ տօ-
նին:

Չենք կրնար հասկնալ թէ ի՞նչ
զաղանքներ պահուած կան հայր
սուրբին սեւ վերարկուն տակ.
քանի որ պաշտօնի մը համար կու-
գաք ի՞նչ հարկ կայ թաքուն և
առանձնակի խռովմանց. մեկնիլ
կամ վարել լիուրի այն պաշտօնը
որ ձեզի յանձնուած է. բայց ին-
չո՞ւ փախուստ:

Չմիւռնիա 30 օգոստ. 99

Այսօրի լրտեսական տեղատա-
րափի մը բռնուեցաւ Չմիւռնիան,
հարկւրաւոր լրտեսներ եկան Պոլ-
սէն, 38 անձեր ձերբակալուեցան,
որոնց մեծ մասը գաղականներ, փա-
տաբաններ, բժիշկներ, խմբա-
գիրներ և այլեայլ պաշտօնեաներ
են. ասոնք իբր թէ «Երիտասարդ
Թոնրքիա» կուսակցութեան կը-
պականներն են:

Այս ձերբակալուածներէ մէկ
մասը Պոլիս փոխադրելու հա-
մար յատուկ թրքական զրահա-
ւոր մը եկաւ, իսկ միւս մասը աք-
սորուեցաւ հեռաւոր տեղեր:

Չափազանց գրգռուած մը կը տի-
րէ Չմիւռնիա, թուրքեր սաստիկ
զայրացած են քարեխնամին դէմ:

րաստուած երկրորդներ չէին ձգեր. մեր
կարծիքով յուլիս 15ը սարքիւէ առաջ
անոնք, ցուցարարները այս մասին
լուրջ կերպով մտածած ըլլալու էին. ը-
սել կուզենք, անոնք ընդհակառակը
այսու իրենց ազգային-անհատական
պաշարը պարտական էին տոկոսի դը-
նել, իրենց ուժերը անպայման դու-
շմբամբ դուրս բերել, ծայրայեղ պա-
րագային անկէ իրապէս օգտուելու հա-
մար:

Անոնք որ Հայկական դատի բարոք
լուծումը խնձոր մը գլորելու չափ հեշտ
կը նկատէին, անոնք այդ տեսակ են.
թաղութիւններու վրայ ցնորք կը
համարէին և ի՞նչ ազգին մէջ գտնուե-
ցան անանկներ որ բացարձակ անկեղ-
ծութենէ զրոգած, զոհուելու պատ-
րաստ, առարկութիւններ ըրին. ասոնք
տաք-գլուխ չաղաղափողներու կողմէն
երկջոհներ ու վատեր իսկ հոգակուե-
ցան:

Երբ չենք կարողանալ կուսակցութիւ-
նը դժուար որոշուեցաւ. ի՞նչ իրաւ է
որ պատական բայց ոչ կատարեալ
խորհող միտքեր այդ բանը յղացան և
զայն նազարէկէին հաւանութեանը են:

Ի Ո Ւ Ս Տ Ո Ւ Ք

— 0 —

Այնպէս կը կարծենք թէ, րուս-
չուքի վրայ այս վերջի անգամնե-
րուս չափ երբէք գրուած ու խօ-
սուած չէր, որոնք այսօր մեզ ալ
տեղի տուին իբր տեղացի մի քանի
խօսք ըսելու, «տեղացի» և «զըր-
սեցի» բառերու վրայօք, որոնք ի-
րաւամբ տաղտկալի են:

Կը խնդրենք որ մեր տեղացի
հայրենակիցներն մեր այս աւուր
բացատրութիւններէն շատ չուռն-
նան, այլ ջանան զայն ու-
շի ուշով ուսումնասիրել, որով պի-
տի տեսնեն թէ, մենք ալ (տեղա-
ցիներս) յանցաւորներ ենք մեր
զրսեցի եղբայրներուն չափ:

* * *

Րուսչուքի հայ ազգաբնակու-
թեան հնութիւնը շատ հին է.
Օսմանցիներու տիրապետութենէն
ալ շատ հին կենթադրուի, զի
մենք տեղացի պարծուկներս երբ
զմեզ մեր (մանապ) ասիացի եղ-
բայրներուն հետ բաղդատելու պէտ-
քը զգանք կըսենք «մենք Արեւելի-
ներու թուրքեր ենք ևն.» որը շատ
հաւանական կրնայ լինել, և իբրեւ
թէ Արեւելիներն ալ պատմական ա-
ռաւելութիւններ ունեցած ըլլային
որն որ մեզ այսօր անծանօթ է
միայն տեղացիքս աչքի զարնող
սա առաւելութիւնները ունինք,
որ զգալ տուին մեզ մեր գաղթա-
կան եղբայրներ. Մենք առհասա-
րակ ծոյլ չենք, մինչդեռ մեր դը-
սեցի եղբայրներն աշխատութենէ
կը խորշին, աւուրչէքին նուազու-
թիւնը պատճառ բռնելով, Մենք
յոյժ սակաւապետներ ենք, ժշատ
ըսուելու չափ. շատ չտալ են մեր
նորեկ եղբայրներն. նոյնչափ ալ
գինեմով և զուարճասէր. Մենք
իսկապէս ջերմեռանդներ ենք ճա-
կատագրական հաւատացողի մը
պէս, մինչդեռ մեր նորեկ եղբայր-
ներն անկրօն կրնան համարուիլ:

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ (41)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՅ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷ ՊԱՏԿԵՐ ՄԵ

— 0.0 —

ՄԱՍՆ Բ.

Հայրենիքին օգտակար չը կրնար ըլ-
լալ ան որ իր նախաձեռնութեամբ ծննդա-
վայրին ցաւերուն ուղիղ գիտակցու-
թիւնը չունի. մեր մեծամասնութիւնը
ոչ միայն մեր հայրենիքի ցաւերու քը-
նութեանը անտեղեկ էինք ան առնել,
այլ մեր հայրենիք ամեն կերպով մութ,
աղջաւղիին անկեղծներ կը պարունա-
կէր մեզ համար. կը բողբոջէր մանա-
ւանդ հայրենիքէ դուրս ծնածներս ա-
նանկ աշխարհի մը համար որուն սահ-
մանը աշխարհագրապէս որոշել մեզ հա-
մար դժուարին էր. հիմայ որ տարիներ
անցած են և էն պարզ հայր ՀԱՅ ու
ՀԱՅԱՍՏԱՆ անունի հետ չփոթողներ
Սասունի վրայ գողափար չունեցողներ
չատ ունինք:

1890ի յեղափոխական շարժումին մէջ
հայ ազգի սակաւաթիւ մէկ մասը շատ

աննշան գողափարական և նիւթական
օժանդակութիւն մը ունէր ի նկատի
առնելով պէտքերն մեծութիւնը. այս
ճշմարտութիւնը մեծամասնութեան հա-
մար անըմբռնելի էր և ինչպէս քիչ
վերը ըսինք ընդհանուր հաւատք կար
ըստ որում պահեստի պատկառելի ու-
ժեր պատրաստուած էին. այսպէս կը
մտածէինք մենք, դիտարկելով հանդերձ
որ այդ պահեստի աչքի զարնող ուժե-
րու կեդրոնականութիւն մէջ մենք մասն
չունինք: Որո՞նք էին ուրեմն այդ ու-
ժերը կազմողները և նիւթական ու
գողափարական խոշոր ստատի հանդի-
սացողները. եթէ երբէք ասկից տասը
տարի առաջ մեր ներկայ եղանակով
մէկը համարձակէր հարցում ուղղել կան-
խապատրաստութիւններու մասին մեծ
մեծ վարդողներուն, այս վերջիններուն
պատասխանը կամ լուռութիւն և կամ
խորհրդաւոր ժպիտը կըլլար:

Ժողովուրդեան մէջ Զանգիւրիան և իր
ընկերներու պէս քանի մը վառվառն
սիրտեր կային, բայց ասոնք չէին կը-
նար մեր դատին յաջողութիւնը վերջ-
նականապէս ապահովել իրենց սարքած
ցոյցով, քանի որ իրենց ետին պատ-

թարկեցին, տնիկայ որ ինքզինքը ծո-
վածաւալ և անխիճելի հեղինակու-
թիւն մը նկատուելու յանդիմութիւնը
ունեցաւ և ինքը զայն բանաւոր գը-
տաւ շատ ստոր դեր մը խաղաց և
կրկին դատապարտելի հանդիսացաւ:

Օսմանեան կառավարութիւնը, որ-
քան ալ ներքին և արտաքին անհա-
մար հոգեբով զբաղուած, ցոյցը քանի
մը օր միայն սղայական շարժումի մը
վերադարձ, բայց քանի մը օր ետքը
սկսաւ անոր լուրջ նշանակութիւն տալ
այնպէս որ պալատին մէջ որոշուեցաւ
պէտք եղած աջակցութիւնը եւ խուզարկութիւնը ընել հայ ֆէստա-
ճիւններու արմատը գտնելու և ամեն
նոր շարժում իր սաղմնային վիճակին
մէջ խեղդելու համար:

Սուլթան Համիտի կառավարութիւ-
նը այդ որոշումը տալով իր նպատակին
հասաւ թէ ոչ. ասոր վրայ խօսելու ա-
տենը չէ հիմակ. ինչ որ կրցաւ ընել
յանկարծակի կերպով ազգը ցնցել և
խոշտանդելուն մէջ կայացաւ. աներե-
ւակայի խըրտու թեմա մը մը հետապն-
դեցաւ հայերուն և հարկաւոր երկ-
տաւարդներ մանաւանդ բանտերը լեց-

Դրանցի հայ մը իր բարկութեան միջոցին (մեզ համար թէեւ բոլորովին խորթ և խժալուր) թող կը տայ իրեն իր եղբորը եկեղեցական հատապետաց հայհայելն ու փոխանակութիւն, սովորական խօսակցութեան պէս, մինչեւ մենք կը գայնակդինք ու կը սոսկանք: Մենք ընդհանրապէս աւատականութիւն չունենալով ու մեծարող սերունդ մըն չարգող ու կանխածինք մեր կղերէն եւ երբ, կանխածինք մեր կղերէն եւ անթոռակալէն, ու մեր ժողովրդի ինքնութիւնը անոնց մէջ մարմնացած լինել կը կարծենք, մեր նուրբկ հայուն համար, նուազ բացառութեամբ, սրտանց կղերին յարգանքը վերաբերուել չկայ և ոչ ալ մեծարանք մեծաւորաց. անարգանքն ու նախատինքն անոնց դէմ սովորական բաներ են: Մենք այնպէս համոզուած և վստահացած ենք թէ, «մեր տէր հայրը և ազգը ներկայացնող անձնաւորութիւնները շատ ազնիւ մարդիկներ են, իրենց անձնական գործերէն աւելի հոգ աւ խնամք ունին ազգին, եկեղեցւոյ և դպրոցին. և կը վալէ որ միշտ այդ անձնաւորութիւններն կամ անոնց եղբայրներն և կամ անոնց մօտիկ ազգականներն ու ժառանգորդները բազմին իրենց բաց թողած աթոռներուն վրայ. և այնպէս ալ եղած էր, և մենք ալ շատ հանգիստ ու լաւ կերպով կը տեսնէինք մեր դպրոցն ու եկեղեցին:

Հայ յեղափոխութեան հոսանքը մեր կողմերն ալ բերուաւ զանազան կարգի անհատներ: Ասանք տարբեր կրթութեան և կուսակցութեան պատկանողներ էին, մին զմիւսն ընդ միշտ հակասող և նախատող. բայց մեզ դէմ միացած երգուեալ քննադատ հակառակորդներ ու մեր ամեն բանին չհաւանողներ ու նոյն իսկ մեր երեսն ի վեր պռնացողներ, վաթսուս տարեկան ծերուկէն սկսեալ մինչեւ տասը տա-

րեկանը. — «Գուք գիտական ոգի չունիք, ընտրական պայքար չէք գիտեր մղել, թաղականներէ հաշիւ չէք պահանջիր, տէրտէրին ինչո՞ւ թող կուտաք կանաչ փակեղ ծածկելու, քանի որ սրբակրօն չէ, ձեր դաստառուն դպրոցը կը քնանայ, աշակերտները բերանը չաքար կը դնեն եւն. եւն.» անվերջ և թշնամական քննադատականներ, որոնք մեզ տեղացիներու իսկապէս անհանդուրժելի դարձան և ատոր հետեւանքն եղաւ «գրանցի» և «տեղացի» ի անհամաձայնութիւններն: Մենք կը խոստովանենք և կընդունինք թէ մեր դրսեցի եղբայրներէն շատ բան սովորեցանք. ու օգտուեցանք զոր թուել երկար է. և որոց համար սրտանց շնորհակալ ենք և շնորհապարտ. բայց կը ներքեւ անշուշտ սիրելի եղբայրներ սա ալ խոստովանինք թէ՝ Ձեզ հետ բերիք մոլուկութիւններ, չալլութիւն, արեւելութիւն, խաղաղութիւն եւն. որոց այսօր զոհ կրնան համարուել մեր մատաղ սերունդը. (մեր դպրոցն անկարող գտնուեցաւ ատոնց դէմ մաքառելու): Այս աւանդուն հետ մէկտեղ, մեր գրանցի եղբայրներն իրենց վրայ հով մը ունին որ միշտ «քու ձեռքդ ես ազատած եմ» առածին նշանակութիւն կուտայ. այս պատճառաւ տեղացիոցս ալ այդ բանը անտանելի թուելով յայտարարած ենք «կտրէ ա՛ւ, ազատած ձեռքդ. ու կարկէ խայթիլ լեզուդ»: Ահա՛ ըստ մեզ «տեղացի» և գրանցի ի գաղափարի յառաջացնող պատճառներն. թող ընթերցողք դատապարտեն ամենէն յոնցաւորը:

Ռոալուքի

ԼՐԱՔԱՂ

Պոլիս հրատարակող Մասիս գրական հանդէսը կառավարութեան կողմէ անպայման դադարման դատապարտուած է:

— Մեր անցեալ Դ. աւուր թիւով գրածին համեմատ Ե. օր

ուեցան, անոնք ամբողջ ամիսներ առիւծի երես չտեսան. նախական անհախանելի գրութեան մէջ գտնուողները պարտաւորեցան բազմի անակընկալութեան անձնատուր ըլլալ, իսկ ունեւորները օսկիներ վատնել իրենց ազատութիւնը ձեռք բերելու համար:

Սուլթան Համիտը որ անկերպարան անսխալ կը ներկայացնէինք շատ կըտրուկ միջոցի մը գիմած էր ստուցնող հակադրութեամբ մը ազգային ղեկավար տկարացնելու համար: Իր այդ նպատակին մեծագոյն անգիտակից սատար հանդիսացան Պոլիս եւ գաւառները հայերն ու մայրեր որ ցոյցին աննշանութիւնը վեր առնող պահպանողական փոստած միտքերով սկսան իրենց զաւակները խրատել որ այդ տեսակ շարժումներէ հեռու մնան, ան առանի համար ծնողներու այսպէս մտածելը աւտիճան մը արգտարանալի էր. ծնողներու այսպէս մտածելու բնական փարութեան ոչ նուազ ոյժ տուին հաստատիր կղերականներու եւ ջոջերու երամակ մը որ Սուլթանի կառավարութեան յայտնի կամ գաղտնի վարձկաններ էին:

Վահրամի վրայ սարսուղ տպաւորութիւն գործեց ազգին երեսին փչող հակադրեցական խորշակ հոսանքը. որքան ալ իր առաջնորդութեան տակ գտնուած խմբակները Լեւոն Պօղոսեանի եւ իր ձեռքով լաւ պատրաստուած ըլլային, բնական էր որ ազգային գործունէութեան առաջին շրջանին մէջ օսմանեան կառավարութեան բըռնած խիստ ընթացքէն եւ ցոյցի անկատարութեան պատճառաւ ապարդիւն եղած ապարդիւն անցնելէն յեղափոխական գործին իրենց ունեցած համեստ մասնակցութիւնէն առ ժամանակեայ հեռացող կամ բոլորովին հրաժարողներ պիտի գտնուէին. ամիսուան մը ընթացքի մէջ ատոնց թիւը յիսուսի հասաւ: Ակնյի ուսուցիչը տարապայման համբերութեամբ տարաւ այդ դառն հարեալը, ինքը պատրաստուել կաշխատէր եւ անա քանդուումը անաւոր կերպով կը սպառնար իր կանդնելիք չէնքին:

Հապա՞ մեծ զանգուածը, Պոլսահայութիւնը որ մօտ երեք հարիւր ութսուն հազար անգամ կը հաղուէ. ազգային զգացումով տաքնալու երեւոյթը

Ղայաթիոյ խորհրդարանին մէջ տեղի ունեցաւ խառն ժողովոյ բացառիկ կարեւորութիւն ունեցող նիստը. ժողովոյ անդամք առանց բացառութեան անձամբ պատասխանած էին իրենց հրաւերին: Այդ նիստի որոշմանց մասին գիւտնի կողմէ լրագրաց միայն հետեւեալը հաղորդուած է.

«Ժողովը նախորդ նիստի որոշման համաձայն՝ ուշադրութեան առաւ յարաբերութեանց խնդիրը եւ լսելով այն տեղեկութիւնները որոնք հաղորդուեցան կատարուած բանակցութեանց վրայ որոշեց սպասել արդեանց:»

— Պատրիարքարանէ ամսական նպաստ ստացող գաւառային ազգատիկ դպրոցներուն թիւը 27ի և որբանոցներուն թիւը 32ի բարձրացած է: Այս վերջիններէն 28ը ուղղակի Պատրիարքարանի նպաստով կը մատակարարուին, իսկ չորսը՝ բարերարներու նպաստով:

— Տաճկաստանի ազգ. վարժարաններու մէջ գործածելի թըրքերէն դասագրքերու հեղինակ Միհրան էֆ. Աբիկեան և Պիտրոս էֆ. Կարապետեան կոչուած էին նըպաստից Թանձնաժողովոյ կողմէ ի Պատրիարքարան, ուր տեղի կ'ունենար գաւառային որբանոցներու և աղքատիկ դպրոցներու դասագրքերու հայթայթման նուազուրդի մրցումն: Նախապէս ներկայացած էին արդէն գրավաճառներ ու քանի մը հեղինակներ՝ յանձն առնելով 100ին 40էն 50 զեղչ ընել իրենցմէ գնուելիք գրքերուն:

Յետոյ կարգը եկաւ վերագրեալ երկու տաճկաբաններուն որոնց մէջ արդէն բուռն մրցում մը կայ: Ասոնք դէմ դիմաց կայնած զեղչը հասցուցին մինչեւ 100ին 90ի, երբ խիստ ձայնով մը Պիտրոս էֆ. գոչեց իննըսունը հի'նգ, որուն դէմ Աբիկեան էֆ. ձրի՛, յայտարարեց. ձրի՛ կրկնեց նաեւ Պիտրոս էֆ. Կարապետեան: Երկու տաճկաբանները վայրկեան մը վերջ

իրարու ձեռք սեղմեցին և Թանձնաժողովին շնորհակալութիւնը ընդունեցին: Ուստի այս ծայրայեղ մրցման շնորհիւ որբանոցները և աղքատիկ դպրոցները, որք Պատրիարքարանէն կը մատակարարուին, իրենց թըրքերէն դասագրքերը ձրի պիտի ստանան:

— Կիրակի իրիկուն գաւառացի Նիկողոս անուն հայ մը նորբնծայ Տ. Սարգիս հայրը հրաւիրելով իր ընտրած մէկ աղջկան հետ նշանուած ու հրապարակու նշանօրհնութիւն կատարել տուած է: Այս լուր անմիջապէս Նիկողոսի հայրենակիցներու ականջը հասնելով տոնք փութացած են քահանաներուն գրաւորապէս ու բերանացի յայտարարել թէ այդ Նիկողոսը ամուսնացած է ու կինը կ'ապրի հայրենիքի մէջ: Տէր Սարգիս հայր նկատելով թէ Նիկողոսը զինքը խառած կրնայ ըլլալ, կը փութայ նշանօրհնութիւնը կատարած տունը և ի ներկայութեան մի քանի գրացիներու աղջկան մօրը կը յայտարարէ թէ մինչեւ որ Նիկողոսի այրի լինելը հաստատող վկայագիրն հասնի պէտք չէ որ իրը նշանուած յարաբերութիւն մշակեն յիշեալի հետ:

— Շնորհակալութեամբ ստացանք Պ. Պերճի «Ներշնչումներ» նորա. տիպ գրքոյկը: որ ազգային եւ յեղափոխական արդի կեանքի ոգին պարզող և Գեղմ հայրենասէրի մը իրական ներշնչումները արտայայտող հաւաքածոյ մըն է ոտանաւորներու, զորս անձնուէր հեղինակը երգած է մեծաւ մասամբ Սասունի և Տարօնի մէջ. ուր ինք երկար ժամանակ ազգային յեղափոխական գործին առթիւ հայրենասուէր կեանք մը կը վաւերէ:

Կը վերջացնենք այս գլուխը ըսելով որ քիչ ատենի մէջ յուլիս 15ի հերոսներու դատաւարութիւնը տեղի ունեցաւ, անոնք ամիսն ալ բերդարկելութեան դատապարտուեցան եւ շաքաթ օր մը Սախուսէի Ալի Սախա փաշա շոգենաւը փոխադրեց անոնցմէ մէկ քանին Արշակեղաքոսի կղզիները եւ մէկ մասը Ա. քիւս: Վահրամ գուցէ միակ իրիտասարդը եղաւ որ հետեւեցաւ անոնց, լրտեսներէ անկատելի կերպով, մինչեւ շոգենաւ, ցաւով եւ բռնաւոր կառավարութեան գէմ կատաղի վրէժխնդրութեամբ լ'ցունէ:

Ե. Կաւմարական (Շարքուսկելի)

որ տկարացած էր զօրասր կերպով, ու ժամշալու զօրասր նշաններ սկսաւ ցոյց տալ. կարելին պէտք էր ընել: Դժուար է մեզ ըսել թէ ի՞նչ բրին ուրիշները, միայն սա գիտենք որ Վահրամ մէկ ամսուան մէջ չորս անգամ յուսադրող յայտարարութիւններ ցրուեց Պոլիսի մէջ ամեն կողմ, դիշեր ցերեկ իրարու խառնելով եւ վերջին անգամ Գում-Գաբուի պատրիարքարանին փողոցը քիչ մնաց գիշերապահ զօրքերու ճանկը պիտի խնայ երբ պատին վրայ յայտարարութիւն փակցնելու զբաղած էր: Անոնք որ ան ատենի փափկութիւնը գիտեն պիտի հասկնան որ Վահրամ ձեռք անցնէր կամ ցմահ բռնադատութեան եւ կամ կախազանի պիտի դատապարտուէր, քանի որ գրգռողները արմատախիլ ընել էր կառավարութեան կէտ նպատակն: Յրուած յայտարարութիւնները կը համարձակին ըսելու սր մասամբ արդիւնաբեր եղան, Վահրամ այդ բանը նկատեց իր ընկերներու դատաւարութեան դադարումը տեսնելով. յայտարարութիւններու ցրուելը արձագանգ գտաւ ան ատեն եւրոպական մամուլին մէջ եւ կը յի-

Pruli

Պոռ կիպի պիր կազէթանըն նէշ-
րի պիլիմ տախի մէսրուրիյէթիմի-
զի մուճիպ օլմուշ օլմալլէ , մուհա-
րիրլէրին սէպաթ ու մէթանէթլէ
տէվամ իթմէլէրինի արզու իտէ-
րիզ . ինշալլահ պու եհնի կա-
զէթաճըլարըն՝ էվէլքիլէրի կիպի
պախշիշլէր վէ վատլար իլէ կէօզ-
լէմի պօյանրլմազ ,

— Կէչէն չարշանպա կ'իւնիւ
(1/13 սեպտ.) Պուլկարիա վէ Բու-
մանիա մէմալիքինի տողրուտան
եէքտիկէրինէ պաղլայան Բլէֆիա
— Սոմովիթ վէ Թուրնիւ — Մա.
Կուրէլ չըմէնտըֆէր խաթլարընըն
րէսմի քիւշատը իճրա օլընմըշ տըր
վէ պսւ մինասիպէթլէ պիր չօգ
րուամնիալըլար Թունալը կէչուպ,
միւզիքալարլէ Սոմովիթէ կէլէրէք
նիքօօլի վէ Բլէֆիա էհալիսին.
տէն մէսէրրէթլէ գապուլ օլընմըշ-
լար տրր :

— Սէլէրաէն միւթէզարըը օլան
շարնա ֆուզարալարընա թէվզի
օլընմազ իւզրէ, Պուկար մէթրօ-
բօլիտի Դեր. Սիմէնն արքեպիս-
կոպոսըն ըէյասէթի թախթընտա
թէճէնմիւ օլընան իսնէ գօմիսի-
օնը 5,650 ֆրանգ թօբլամըշ օլ-
մաղլէ միւհթասէյնէ թէվզի իթ-
միյ տիր :

—Նամտար էշգրեա Հասան Տէ-
լի Սալէհ օղլու 1895 սէնէսիւտէն
պէրու թաթար—Բազարձըզ գա-
զասընտա վէ ճիվարտա հայտուտ-
լըզլէ էհայիւնին իսթիքահաթընը
սէլպ իթմիշ օլուպ, պուկար ժան-
տարմալարընտան թաագիպ օլըն-
տըղը սըրատա թիւրք—պուկար
սինօրու իւզէրինտէ պուլընան Բօ-
տօք տաղընպ իլթիճա իթմէքլէ
հագասընը գուրթարըր իտի մէր-
գոււմ շաքի պու տէֆա պուկար
ժանտարմալարտան էօշիւրիւլմիւշ
տոր :

— Գումանովատաքի քիլիսէ մէ-
սէլէսինտէն տօլալը թիւրք հիւ-
քիւմէթինին հարէքեաթը միւֆտի-
տէսինտէն նէֆրէթ իտէրէք իւս-
քիւլ պուկար մէթրօքօլիտի թէ-
լէկրաֆլա իսթիֆասըն էքզաիքա
կէօնտէրմիյ տիր :

— 33 —

Սօ՛ն կիւնէրտէ վիրուտ իտէն
Բարիզ կազէթաւարը վէ թէլէկ-
րաֆ հավասարաթը Տրէյֆիւսին
ալֆա նայիլ օլաճաղընը պիտիբ.
մէքտէ իտիլէր. «Յիկարօ»նըն
պէյանընա կէօրէ ասքէր զապի-
թանընտան էքսէրիսի Տրէյֆիւս
մէսէլէսինին ալֆի իլէ զաբանմա-
սընա արյուքէյ իմիյէր :

«ԲԵՐԻԱՎԻԳԱ» նամ պուլկա-
կազեթասը Տրեյֆիւսէ ազգի ուրն
տըղընը բազար կիւնիւ հազմը
տը: Պու հապատիս գաթիէն թաս
տիգ ուրնըը իսէ, օ՛ տեքէճէ վէլվէ
լէ դալտըրան Տրեյֆիւս մէսէլէս
գաբանմըլ ուաճագ իսէտէ՛ Յրան
սա օրտուսը էն ասըլ իսայինէր
տէն բազէնմիլջ ումալաճագ տըր
եալընը Տրեյֆիւսին 4-5 սէնէ
մէնֆիտէ չէքտիկի սէֆալէթ պետ
պալստ զապիթէ քեար գալաճագ

—Աւստրիա տա զայն թ չօգ հաշ
մուրլար հաղմը յւմաղէ, հասը
օլան սէլէր պիր թադըմ քէօյլէ
րի, քէօբըրիւէրի վէ շըմէնտըֆէր
եօյլարընր պօղմուշ տըր .

— Պուգրէշտէ սեպտեմբեր 15/27
տէ թէճէմիւսի մուգաւորէր օլան
Ալպանիա գօմիթէսինին գօնկրէսի
ղտյուր մուլայէն պիր փագըթի.
չիւն թէճէիւր օլընըլ տըր : Բու-
մանիա հիւքիւմէթի թիւրք էլչի-
սինին թէշլիգ ու թէքլիֆաթը
իւզրէ , սէֆէլ Ալնաւուտլարը միւշ-
քիւլաթա չարբմը կէօրինիյօր :

—Յրանսա հիւրերւմէթ ինին չէ,
լինի թէպտիլ իթմէք, եանի ճուս
հուրիյէթի գրալիյէթէ թահպի
էլլէմէք մագսէտի իլէ նակէհա
պիր իխթիլպ չըգարմագ թէչէպ
պիւսինտէ պուլընմագ թէօհմէթ
իլէ՝ պիր ալտան պէրու Յրանսա
տա չօգ գէվաթ տէրտէսթ օլըն
մըչ վէ բէք չօգ տաիրէլէր եօգլա
նըմըչ ու թահարրի օլընմըչ օլ
մաղլէ խալլը էվրագը միւզիրէ էլ
տէ իտիլէպիմիյ տիր :

Մէջքիւր գօմիթէ ու ֆրրգաւ
լարըն կիզլի մուխադէրաթըն
մախսուս օլան եազրլարը օգոււմազ
իչին անագտարր տախի տիք
տ'Օրլէանըն քեաթիպի նէգտինտէն
էլէ կէչիբիմիշ օլտըղընտան , հիւ
քիւմէթ պու սայէտէ հէր նէվ բը
լանլարնա ակեաճ օլմուչ տրր :

Պուկին մէկքեր, մատտէտէ
տօլալը 70 քիշի իթձամ օլընմը
օլմաղէ մահքէմէի ֆէվզէլատ
հուզուրընտա անլէրին մուհաքէ
մէսի բուլէթ օլընհադա տըր. իշ
պու մահքէմէ մէճլիսի ալան ա
զալարընտան թէշքիլ օլընմը օ
լուպ, բազար էրթէսի կինիւ իլ
տէֆա իճթիմա իտէճէք տի :

—Մ. Կէրէն խանէսինտէ էլան
մահֆուզ տըր. զապիթաճա եա
զընէն շէտիտ Թէտպիրլէրէ միւ
րաճաաթլէ պու ուկուճսըզլըզա
նիհայէթ վէրիլէճէկինի Բաբրիզ
կաղէթալարր եագիյոր :

— Թրանսվապ հիւքիւմէթին
ինկիլթէրաննն եօլլամըլ օլտըղ
իւլթիմաթում կէչէն չարշանպ
կիւնիւ Թրանսվապըն Մէպուսան
վէ Ճուհհուրիյէթ րէյիսի հուգւ
ընտա օգուսմըլ տըր . իւլթիմ
թումըն 44 սաաթ միւսաաթէսի օլ
մաղլէ ինկիլթէրաննն թէքլիֆա
թընը եա գապուլ վէ եախօտ րէտ
իթմէք իճապ իտէր տի : Վիէնն
հապաաթիւթըն կէօրէ , Սօլպէ
րի պիլա մուհաթէպէ մէսէլէի հա
իթմէք Թարիգի էլէ ալմոյ :

— Բուժանիա հիւքիւհէթի Մա
քէթոնիառա եէնի ըումէն մէք
թէպլէրի աչաճաղընտան Սէլանի
վէ Մանասթըր միւսէրիսլէրն
Պուգրէնէ չաղըրմը տըր :

— ԵՈՒՈՐԾԱԳ ԽԱՍԺԱՂԴՆ
Մատակասկարէն թաժըթէվ իս
քէլէսինտէ ըսպալթը վիճուտ իժ
տիկի րէսմէն իխպար օլընմը
տոր :

—Եւռնանիստան վելիհաջոր Բը
րէնս Գօնսթանի ինին Նըմանի
իմբերաթօրընը զիարեթ ի իմմէ
սինտէ, իմբերաթօր Եւռնան օր
տուսընն վէ տօնանմաւընն թիւր
քիայա մուգավէմէթ իտէպիլմէս
իչիւն նասահաթ վերմիշ օտրգը

Նա տայիր էվրագը հավատարմին
եագորդվարընը պիր ալըման կա.
զէթասը թէքզիպ իթմէք իսթի.
յօր :

— Գարեթօյնական վերիկէն սօն
թէէկրաֆա պիտակ, թրանսպարա
հիւքիւմէթի ինկիլթէրանըն թէք.
լիֆաթըն ուսուսէն բէտտ իթմիլ
տիր. հալը հալըր թէհիւքէի
տիր :

— Բուս տէգլէթի Գանհատա
խասթահանէ ետբագ իշինն Ա-
թինա էլիսինէ թալիւմաթ վէր-
միշ տիր. հէր մէսարիֆ Բուսիւ.
յա ալիտ օյաճագ :

1

Մեր նախորդ թիւով ծանուց.
ուած ԳԵՆ ՈՎԱԲԷ ՖԷՂԿա.
տախաղը այս իրիկուն պիտի ներ.
կայացուի ի նպաստ Տիար Գալէմ.
ճեանի :

Իբրեքտէն, Եաբազտան վէ բամուզ-
տան մէամուռ, էլլիսէ, գումաշ վէ իր
լիքէր հեր պիր լէնկտէ խաա պոյս
իւն պոյսամագ սանաաթընը էօլրէնմէկէ
արգուքէլ պուլընանլար ուֆագ պիր
իւճըթէ պէտէլ պիր գաշ կիւն զար-
ֆընտա կիւզէլ պիր սանաաթ էլտէ ի-
տէպիրմէք իչիւն գաֆէ «Ասաուն»տա
Մ. Յակոբ Տէր Յակոբեանա միրա-
ճաաթ իթմէլ ալորէր:

Ֆլորանթ Կաթի Ինֆանտ Ինֆանտ:

ՊՈՒԼՎԱՐ ՎԱՌԱՎԱՐՈՒՅԵՆԵՆ ԵՐԱՇԱՆԱՌՈՐԵԱՒ
Ա. ՊԱՐԳԵՆԻՆ Է 500,000 ՃԲ. ՈՍԿԻ
50,000 տոմսեր իրապարակ հանձնարված են, որոնց 25,000-ը պիտի շահեն հետևեալ կերպով, ներկայ տարուի՝
Յուլիս 9ին 1,500 թիւեր 92,680 ֆր.
Յուլիս 7 1,500 » 135,180 »
Օգոստ. 4-5 2,000 » 241,780 »
Սեպտ. 3-4 » » 309,080 »
» 23-24 » » 363,250 »
Հոկտ. 13-31ույ. 16000 » 3389,040 »

գրելեն են արք. Տրվնգ	Վէա	Վասորդ	Մէկ ո. թելդ.
5 »	2.50գ.	1.25 ֆ.	
8 »	4 »	2 »	
10 »	5 »	2.50 »	
14 »	7 »	3.50 »	
12 »	6 »	3 »	
8-60	4.30 »	2.15 »	
57.60	28.80 »	14.80 »	

անքանակներ
 Սեղանաւոր ճար ՍԱԳԿԻՍ ԳՆԲ.
 ԽԱՏՈՐ ԳՈՐԾԵԿԱԼ ԱՆՆ ԳԻՏԵՆ

Մուսաղաթ ԿԼԱՆԵՆ

10 ֆ.	» 16 »	» 20 »	» 28 »	» 24 »	» 17.20	» 115.20
Արդ	Ֆ.	Ֆ.	Ֆ.	Ֆ.	Ֆ.	Գրեկու եւ
իր. — Աստի	Ա.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.
թէ սկսիլ ուզէ Բ. Գ. Ե.	Կամ Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.
առջի կարգերուն փոխարէնն, ալ զճա	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.
րիցի	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.	Կարգէն Զ.

Ծ. — Բ. Շրջակայ քաղաքներէն եւ
կամ յանձնարարութիւնք Հաւթով կը
կատարուին:

Отговорникъ Н. Драгулевъ
Печатница на Хр. Н. Войнико